

Activitatea de coordonare metodologică – realități și perspective

Reguli privind conservarea documentelor în biblioteci

Petruța Mihaela Voicu
Biblioteca Națională a României

Cadrul Legislativ

- Legea Bibliotecilor nr. 334/2002, republicată
- H.G. nr. 1546/2003 pentru aprobarea normelor de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate
 - Legea nr. 182 din 25 octombrie 2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil - republicată

Concepte

- Conservarea preventivă
- Conservarea curativă
 - Restaurarea
 - Prezervarea

Conservarea preventivă

- Ansamblul activităților din bibliotecă cu caracter permanent
- Impune stabilirea unei politici de conservare a colecțiilor la nivel instituțional
- Scop: contracararea acțiunii tuturor factorilor care intervin în mecanismul proceselor de deteriorare sau de distrugere a bunurilor culturale mobile
- Specialist - conservator acreditat

Conservarea curativă

- Parte a politici de prezervare a colecțiilor la nivel instituțional
- Ansamblul măsurilor menite să contracareze efectele degradărilor fizice, chimice și biologice asupra bunurilor culturale mobile
- Specialist - restaurator acreditat

Restaurarea

Intervenție competentă cu mijloace adecvate asupra unui bun cultural mobil

Scop: stoparea procesele de deteriorare, impunând păstrarea cât mai mult posibil din original și din semnificația inițială a obiectului asupra căruia se intervine.

Specialist - restaurator acreditat

Prezervarea

- termen generic ce acoperă întreg ansamblul de măsuri și activități necesare pentru păstrarea și menținerea integrității documentelor și a informației pe care acestea o conțin.
- Sinonim: conservarea preventivă
- Obiectiv: diminuarea riscului de apariție a degradărilor

Obiective de referință

- Monitorizarea microclimatului
- Identificarea deteriorărilor
- Semnalarea deficiențelor constatate
- Analizarea condițiilor de depozitare și mînuire a documentelor

Monitorizarea microclimatului - vizează următoarele:

- Respectarea normele specifice în vigoare la nivel național
- Urmărirea valorilor parametrilor de microclimat conform tipului materialului și componenteii colecției din spațiul respectiv
- Utilizarea aparaturii și echipamentelor tehnice specifice de măsură și control disponibile

Factorii de deteriorare ai documentelor

- Natura materialului;
- Dezastre naturale si provocate de om;
- Mediul în care este păstrat;
- Modul de manipulare a documentului

Imperativele prezervării

Păstrarea și protejarea patrimoniului cultural scris impune existența următoarelor :

- Reguli privind depozitarea, curățarea, manipularea și manevrarea documentelor;
- Plan de urgență în caz de dezastru;
- Program de întreținere și de curățare a colecțiilor care să includă și restaurarea documentelor deteriorate;
- Listă de priorități în vederea stabilirii necesarului de documente pentru conservare, respectiv restaurare;
- Plan de înlocuire a originalelor prin copii de substituție;
- Program de educare a utilizatorilor și a personalului

Măsuri:

- Stabilirea unei proceduri de conservare și prezervare la nivelul fiecărei biblioteci, în funcție de tipologia documentară/colecții
- Constituirea unor dosare de depozit care să cuprindă atât aspecte legate de gestiune cât și de conservare, incluzând și caracteristicile mobilierului și echipamentelor de depozit
- Existența obligatorie a unor aparate de monitorizare a microclimatului în depozite și consemnarea zilnică a valorilor microclimatului în grafice , care sunt periodic analizate în vederea adoptării măsurilor ce se impun
- Întocmirea trimestrială a unor rapoarte care să cuprindă starea colecțiilor și propuneri de măsuri care urmează să fie implementate
- Previzionarea bugetului anual destinat tuturor aspectelor privind conservarea publicațiilor